

TÖÖINSPEKTSIOON

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie: 26.10.2026 e-kiri
Meie: /kuupäev digitaallkirjas/
nr 1.1-7/1723

Tööinspektsiooni seisukoht Vabariigi Valitsuse otsuse eelnõu "Eesti seisukohad määruste (EL) nr 2019/1149, 2016/589 ja 1024/2012 ning Euroopa Komisjoni rakendusotsuste nr 2017/1256, 2018/170, 2018/1020 ja 2018/1021 muutmise" seletuskirja kohta

Täname võimaluse eest avaldada arvamust.

Eelnõu puudutab suurel määral Tööinspektsiooni. Toetame soovi parandada tööjõu piiriülese liikuvusega seotud teabe kättesaadavust ning, et kavandatud muudatusega jäetakse välja piirang, mille kohaselt peab teave olema üldist laadi. Oleme arvamisel, et isikupärastatud nõustamine on tulemuslikum ja toetame muudatust. Peame aga vajalikuks siiski märkida, et kuigi isikupärastatud nõustamise kontseptsioon ja toetuste andmise loogika on seletuskirjas teoreetiliselt arusaadavalt lahti seletatud, siis selle praktilised mõjud ja mahud Eesti kontekstis ei ole piisavalt põhjendatud.

Kehtiva määruse kohaselt koordineerib ja toetab ELA koostöölastatud või ühiseid kontrolle ühe või mitme liikmesriigi taotlusel. Eelnõuga kavandatud muudatusega võib ELA omal algatusel kontrolli korraldamist liikmesriigilt taotleda, mitte üksnes soovitada ja üldjuhul peab riik ELA toetatud kontrollides osalema ning osalemisest võib loobuda ainult siis, kui loobumine on nõuetekohaselt põhjendatud. Kontrolli läbiviimiseks on siiski jätkuvalt vaja asjaomaste liikmesriikide nõusolekut ja koostöökohustuse raames peetakse vajalikuks mitteosalemise põhjenduste esitamist 10-päevase tähtaja jooksul.

Eelnimetatud muudatus mõjutab eelkõige Tööinspektsiooni järelevalve osakonda, tuues kaasa töö- ja halduskoormuse kasvu ja seetõttu soovime, et määrus kajastaks paindlikumat lahendust. Soovime rõhutada, et rangelt 10-päevane tähtaeg võib osutuda ebapiisavaks, sest osalemise või osalemisest keeldumise otsuse tegemiseks võib olla vajalik kaasata mitmeid pädevaid asutusi, läbi töötada ühiskontrolli algatamise ajendiks olevad materjalid (mis võivad olla vägagi mahukad). Leiame, et ühistes inspeksioonides osalemine peab olema vabatahtlik ning nendes mitteosalemise põhjendamine peab olema võimalik ka lühidalt kui olemasolevad ressursid ning käimasolevad menetlused ja tööprioriteedid osalemist ei võimalda.

Tööinspektsioon toetab paindlikumat lähenemist, mis võimaldab liikmesriikidel piiratud ressursside tingimustes valida kõige sobivama viisi ELA tegevustes osalemiseks ning leiame, et lisaks olemasolevale riiklikule kontaktametnikule eraldi kontaktametniku lähetamine ei pruugi olla Eesti Vabariigi jaoks mõistlik, arvestades sellega kaasnevaid täiendavaid kulusid ja piiratud oskusteabega inimressurssi. ELA järelevalve kontaktametniku kohale sobiva spetsialisti aastapalk on vahemikus 41 700 kuni 46 600 eurot ja vastavalt lähetusreeglitele jääb see töötasu otse Tööinspektsiooni kanda (mitte seda rahastavat Euroopa Komisjon või ELA) kanda.

Juhime tähelepanu sellele, et seletuskirjas ei ole selgelt lahti kirjutatud kuidas on kavandatud korraldada kontaktametniku kohale sobiva spetsialisti seniste ülesannete täitmine, sest vaieldamatult tuleb lähetatud ametniku senised ülesanded Eestis ikkagi täita ja kajastamist vajavad seletuskirjas ka kui suured on asendamisega kaasnevad kulud ja millistest vahenditest need kaetakse.

Kehtiva avaliku teenistuse seaduse kohaselt on olukorras, kus Tööinspektsioon peab lähetama Bratislavas ELA järelevalve kontaktametniku kaks valikut, mis mõlemad suurendavad koormust:

- 1) palgata lähetatule asendaja, mis ilmselgelt tekitab riigieelarvele täiendava tööjõukulu (täiendava tööinspektori palga näol) lisaks ELA-s viibiva ametniku palgale;
- 2) jagada töökohustused (olemasolevate ametnike vahel, mis suurendab hüppeliselt teiste inspektorite töökoormust ja vähendab Tööinspektsiooni üldist võimekust järelevalvemenetlusi läbi viia ning kui töökoormus suureneb olulisel määral, tuleb maksta lisatasu (§ 57 lg 4).

Tööinspektsioonis töötab (2026. aasta seisuga) kokku vaid 38 tööinspektorit, kellest piiriülese tööga tegelevad üksikud spetsialistid. ILO suunis arenenud turumajandusega riikidele on 1 tööinspektor iga 10 000 töötaja kohta, seega Eesti Vabariigis peaks selle suunise kohaselt olema 57–58 täiskohaga tööinspektorit kuid on kõigest 38. Seega sellises olukorras üheainsa spetsialisti alaline lähetamine Bratislavas viiks süsteemist välja kriitilise osa riigisisest järelevalvepädevusest.

Tööinspeksioon on seisukohal, et väikestele riikidele, nagu Eesti Vabariik, võiks ühe täiendava ametniku lähetamine olla rangelt vabatahtlik. Alternatiivina võib ka kaaluda näiteks olemasoleva riikliku kontaktametniku ülesannete laiendamist või kontaktametniku kaasamist juhtumipõhiselt vms. Eesti osaleb aastas keskmiselt vaid viies ELA ühiskontrollis ning sellises olukorras eraldi spetsialisti alaline ja kohustuslik lähetamine selle mahu teenindamiseks on meie hinnangul ebaproportsionaalselt kallis riigi jaoks võrreldes sellest saadava reaalse kasuga.

Lugupidamisega

Kaire Saarep
peadirektor

austame
erinevusi

